

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatio Synoptica De Iudiciis Ad Lib: II. Decretal: Gregorii IX.

Herberstein, Ferdinand von
Tabarelli de Fatis, Donato Vincenzo

Spirens., 1660

21. An mortalem culpam incurrant non deferentes eos, qui peccant contra leges humanas, v. g. non solventes gabellas, venantes, piscantes? An publici tales Ministri ex officio suo ad accusandum vel ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11416

nis aut pacti obligationem iustitiæ in se
susceperunt ad avertendum damnum per
diligentem custodiam, accusationem, vel
denunciationem.

21. VERUM an mortalem semper
culpam contrahant huiusmodi, quando
non denuntiant eos, qui contra leges hu-
manas peccant v. gr. quando non denun-
tiant deferentes arma certi generis, aut
non solventis gabellas, item transferentes
res prohibitas, ligna cædentes; piscantes,
venantes, Respondet Navarrus in Man. cap.
17. n. 122. in duobus saltem casibus excu-
sari à noxa mortali. 1. quando id facientes
advertunt facere extrema, aut necessitate
gravi compulsos; v. gr. si qui ligna cædit
id necessitate compellatur propter usum
suæ familiæ; tunc officialis etiam juratus
non peccat; huiusmodi non denuntians,
quia lex humana non potest derogare
præcepto charitatis. 2. quando delinquen-
tes sunt consanguinei, cognati, vel affi-
nes, aut etiam amicitiam arctam conjunctis
qui leges huiusmodi condiderunt; quia
hi casus intelliguntur excepti. Extra quos,
qui ex præsumpta licentia contra statuta
agunt

agunt, Navarrus docet sub gravi culpa deferendus esse. An etiam publici huiusmodi Ministri ex officio suo ad accusandum, vel denunciandum obligati teneantur in conscientia pœnam solvere, ad quam damnaretur reus ille, aut delinquens, si ipse officialis denunciaret, aut accusaret? Difficultas procedit de pœna pecuniaria, non autem corporali, qualis est exilii, carceris, verberum, de qua certum est ex communi Doctorum non teneri. **R E-
S P O N D E O**, probabile saltem videri obligari in conscientia Officialem ad eam pœnam exsolvendam. 1. quia huiusmodi pœna ex legibus solet applicari, vel Fisco, vel alicui tertio, qui emit pœnas pecuniarias, ad quas solent delinquentes damnari: vel alicui pio loco. Atqui tunc Officialis contra officium, & iuramentum suum impedit, ne hi acquirant jus suum, quod in pœnas habent; ergo. 2. si ipse Judex non condemnaret delinquentem ad pœnam pecuniariam, quæ alicui tertio applicanda est, qui suis pecuniis eam emeret, profectò teneretur solvere eam pœnam, quia ex neglectu officii sui damnum intulit

intulit actori; ergò. quia quicumque alterum injustè impedit, ne consequatur jus suum tenetur ad restitutionem, sed hujusmodi Officialis contra officium suum impedit, ne Fiscus vel alius pœnam suam consequatur, ergò. Neque dicas
 1. pœnam nunquam deberi in conscientia ante Judicis sententiam. 2. Officialem solummodo violare justitiam legalem, non autem commutativam, cujus violatio tantum restitutionis obligationem inducit. Nam falsum est in Officiali solum esse violationem justitiæ legalis, quia cum ad officium eligitur, & ipse in electionem consentit, contractum celebrat virtualiter, ex vi cuius tenetur ad solvendum, quod patitur, vel communitas, vel pars, cui per leges illa pœna applicata est, & consequenter debita: Ac ideò cum pœna applicata Fisco sit, vel alicui tertio privato Officialis impediens, ne Fiscus, vel tertius non consequatur pœnam delinquentis facit contra officium suum, & consequenter contra contractum in assumptione officii sui, quod est violare justitiam commutativam. Ad prius argumentum, Dico

in hoc

in hoc casu pœnam, non tantùm habere rationem pœnæ, comparatione delinquentis, sed etiam rationem damni comparatione eius, cui pœna applicata est; **DUBITATIO** exoritur, an huiusmodi **Officiales** reos culpæ & restitutionis se efficiant, qui se insidiosè occultant, ut liberiùs peccent alii, ut deindè ipsi ex insidiis prodeuntes capiant eos? Videtur saltem probabile; quamvis probabiliùs videatur negandum, quando huiusmodi leges humanæ sunt purè pœnales: & ratio esse potest, quia tales **Officiales** ex vi officii sui constituti non sunt ad consulendum bono delinquentium, sed bono Reipub:

TITULUS III.

DE TERTIO MODO PROCEDENDI per Denunciationem.

C A S U S.

BAtteus Nolanus corrumpere ad defectionem populares studebat, gratificaturus Hannibali, cuius beneficio curatus, inter Cannenses fau-
cius, & ex captivitate remissus ad suos erat.